

Till dig som handleder studenter i termin 5, OM115G

Generell nivåbeskrivning

Syftet med kursen är att studenten ska tillämpa evidensbaserad omvårdnad inom god och nära vård med fokus på komplexa vårdbehov.

Denna kurs spänner över flera vårdområden där studenten får träffa patienter i hemsjukvård och inom psykiatrins olika vårdformer. Att möta patienter i olika kontext ställer höga krav på sjuksköterskan som ska ha beredskap för nya situationer och kunna möta och förhålla sig till patienter i olika miljöer och vårdformer.

Det övergripande syftet är att studenten ska träna praktiska färdigheter och tillämpa teoretiska kunskaper. Tidigare förvärvade kunskaper inom såväl omvårdnad som medicinsk vetenskap utgående från en vårdfilosofi där människosyn och etiska hänsynstaganden utgör viktiga delar. VFU ska utföras i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Studenten ska efter avslutad kurs nå kursens lärandemål, se kursens lärandemål i kursplanen i följande länk: [Kursplan OM115G](#)

Se bilaga 1 för kursens lärandemål och betygskriterier samt nivåbeskrivning.

Kursens genomförande

Innan studenterna går ut på VFU genomför de förberedande simuleringar samt workshop i läkemedelshantering. Simuleringen syftar till att förbereda studenterna på vanligt förekommande situationer som kan komma att uppstå under VFU. Workshop i läkemedel syftar till att vara en aktivitet inför studenternas examination i läkemedel. Studenterna kommer genomföra två examinationer, praktisk examination i läkemedelshantering samt individuellt skriftlig tentamen i läkemedelsberäkning, båda dessa sker under kursens sista vecka när de är åter på campus efter VFU.

Under VFU kommer studentgruppen vara uppdelade i tre grupper och VFU består av 6 veckor inom hemsjukvård och 3 veckor inom psykiatrisk verksamhet. VFU startar v. 36 på onsdagen 2 september 2026 och avslutas v. 45 tisdag 3 november 2026.

Den första studentgruppen genomför VFU under 3 veckor i hemsjukvård, sedan 3 veckor inom psykiatri för att därefter återkomma till samma placering i hemsjukvården under 3 veckor. Den andra gruppen genomför 6 veckor inom hemsjukvård och avslutar sedan med 3 veckor inom psykiatri och den tredje gruppen börjar med 3 veckor psykiatri och genomför sedan 6 veckor inom hemsjukvården.

Det är en (1) bedömande lärare som följer studenten under hela VFU-perioden (alla 9 veckor). Under studentens VFU kommer det ske två trepartssamtal, ett vid halvtidsbedömning och ett vid slutbedömning. På hemsidan för VFU finns ett flödesschema för respektive studentgrupp. I flödesschemat finns information om när studenten kommer till respektive VFU och vad som förväntas ske under respektive vecka. Detta dokument ska ses som ett stöd i genomförandet.

OBS! Viktigt att handledare som skriver kommentarer i TOPP-N också skriver namn och datum intill kommentar och kom ihåg att trycka på spara. Det kommer att vara flera handledare som skriver kommentarer i samma AssCe därför är det viktigt att det tydligt framgår vem som skrivit vad. Se flödesschema för exempel.

Länk till VFU-hemsidan – VFU-dokument:

<https://www.miun.se/student/minastudier/vfu/vfu-for-sjukskoterskeutbildning/vfu-dokument/>

Uppgifter under VFU

Under kursens första vecka förväntas studenterna skriva personlig plan som stäms av tillsammans med handledare. Studenten laddar upp detta dokument i Canvas. När student byter verksamhet för VFU ska studenten visa sin personliga plan för den nya handledaren och tillsammans kompletterar de planen vid behov. Studenten laddar därefter upp den nya versionen i Canvas. Syftet med personlig plan är att student ska identifiera vad och hur studenten ska fokusera på för att nå kursens lärandemål.

Studenten bör kontinuerligt under VFU dokumentera konkreta exempel som hen varit med om under sin VFU i exempelsamling som utgår från kursens lärandemål. Detta kan ses som en förberedelse inför

trepartssamtalen, det är även möjligt för studenten att dokumentera direkt i TOPP-N kontinuerligt under VFU (istället för i exempelsamlingen).

Det finns fyra (4) läraaktiviteter som är skapade för att verka som verktyg som studenten ska använda sig av för att säkerställa att nå kursens lärandemål. Två (2) av läraaktiviteterna är obligatoriska och två (2) är frivilliga. De obligatoriska läraaktiviteterna ska dokumenteras av student och handledare i ett dokument som finns i TOPP-N. Studenterna genomför läraaktiviteterna på sin VFU, antingen själva eller tillsammans med annan student. Dessa läraaktiviteter är formulerade utifrån de områden där vi ser att studenterna har behov av stöttning. Läraaktiviteterna finns även på hemsidan för VFU om ni vill kika på dem redan nu. Studenterna har dem även i Canvas.

Mvh

Catrin och Sandra

Catrin Steinberger kursansvarig för Sundsvall

catrin.steinberger@miun.se

Sandra Klippenberger, kursansvarig för Östersund

sandra.klippenberger@miun.se

Bilaga 1. Översikt av lärandemål, betygskriterier och nivåbeskrivning

Kursens lärandemål	Betygskriterier för godkänd	Nivåbeskrivning
1. tillämpa evidensbaserad omvårdnad och beskriva sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet samt sambandets betydelse för yrkesutövningen.	<p>Har <i>förmåga att tillämpa</i> evidensbaserad omvårdnad och beskriva samband mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesprofessionen samt dess betydelse för val av omvårdnadshandlingar utifrån evidens och vårdtagarens egna vilja.</p> <p>Visar <i>kunskap och förståelse</i> för varför rutiner, riktlinjer, föreskrifter ska följas och visar <i>färdighet och förmåga</i> att ta reda på aktuella rutiner, riktlinjer, föreskrifter.</p>	<p>Vara insatt i evidens för allmänna och specifika omvårdnadsåtgärder</p> <p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vara insatt i evidens för allmänna och specifika omvårdnadsåtgärder, genom att läsa i ex. vårdhandboken, FASS etc. - visa reflekterande och analytisk förmåga - insatt i utarbetade riktlinjer för specifika vårdåtgärder och rutiner inom aktuell vårdverksamhet - visa intresse för att sprida kunskap/ forskning - tagit del av rutiner för brandskydd, utrymningsplan, återsamlingsplats, säkerhetsrutiner
12. analysera och motivera sitt handlande baserat på en vetenskaplig medvetenhet, empatisk förmåga och professionellt förhållningssätt samt med utgångspunkt från självreflektion identifiera behov av ytterligare kunskap för att utveckla sin kompetens	<p>Har <i>förmåga att analysera och motivera sitt handlande</i> baserat på en vetenskaplig medvetenhet, empatisk förmåga och professionellt förhållningssätt genom att tänka kritisk samt vara insatt i evidens för specifika omvårdnadsåtgärder, genom att läsa i ex. vårdhandboken, FASS, vetenskapliga artiklar och rapporter, avhandlingar etc. Vara insatt i utarbetade riktlinjer för specifika vårdåtgärder inom aktuell vårdverksamhet. Kunna ge exempel på utvecklingsområden för att utveckla sin egna kompetens.</p>	<p>Fortsätta träna kritisk och analytisk förmåga samt inventera, söka och berätta om vetenskapliga artiklar och rapporter, avhandlingar, inom ex. psykisk, fysisk, social hälsa, livsstilsfrågor.</p> <p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - förstå och analysera faktorer som påverkar egna reaktioner ex värderingar, fördomar. - diskutera såväl styrka som svaghet och visa förändring- och utvecklingsbenägenhet. - tar eget ansvar för det egna lärandet genom att aktivt höja den praktiska och teoretiska kunskapsnivån. - vara insatt i kursens lärandemål, tar ansvar för eget lärande, formulerar personliga plan utifrån lärandemål, - vara förberedd inför halvtidsdiskussion och slutbedömning genom att skatta i TOPP-N samt göra beskrivande kommentarer med exempel.

<p>2. kommunicera med, bemöta, informera, undervisa patienter och närstående</p>	<p>Visar <i>färdighet och förmåga</i> att kommunicera med, bemöta, informera, undervisa patienter och närstående samt <i>färdighet och förmåga</i> att anpassa och skilja på när information och undervisning används. Har etisk medvetenhet, noggrannhet, pålitlighet, omdöme att kommunicera och bemöta patient, närstående, utifrån olika situationer, företeelser och behov samt förbereda, utföra och utvärdera information och undervisning.</p>	<p>Förbereda och genomföra professionella möten med patient utifrån verksamhetens karaktär. Vara lyhörd för nyanser i möten och föra anpassade samtal på ett professionellt sätt</p> <p>Exempelvis genom:</p> <ul style="list-style-type: none"> -samtal om patients upplevelse av hälsa och sjukdom, stödjande samtal -samtal med de äldre och deras anhöriga om vård i livets slut, existentiella samtal. - anpassa kommunikation vid kommunikationssvårigheter - tolka icke verbal kommunikation, läsa av kroppsspråk - bedöma patientens kontaktbarhet/tillgänglighet samt välja lämpligt tillfälle för kontakt och samtal.
<p>3.utifrån omvårdnadsprocessen tillämpa och genomföra intervju - och observationsmetodik med fokus på att identifiera och bedöma behov, resurser och risker hos patienter med komplexa vårdbehov. Upprätta vårdplan genom att planera och prioritera omvårdnadsåtgärder i samverkan med patienten samt genomföra och utvärdera vårdplanen</p>	<p>Visar <i>färdighet och förmåga</i> att strukturera arbetet utifrån omvårdnadsprocessen genom att identifiera och bedöma behov, resurser och risker hos patienter med komplexa vårdbehov genom att tillämpa och genomföra intervju- och observationsmetodik, samt genom att utföra olika riskbedömningar.</p> <p>Att utifrån identifierade behov, resurser, risker visar <i>färdighet och förmåga</i> att planera och prioritera för relevanta omvårdnadsåtgärder och upprätta vårdplan eller liknande för dessa i samverkan med patienter samt genomföra och utvärdera vårdplan.</p>	<p>Utifrån ålder, kön, utvecklingsnivå samt fysiskt och psykiskt hälsotillstånd kunna identifiera och bedöma omvårdnadsbehov för ex. patienter efter olycksfall, patienter med UVI, ÖLI, ångest, sår, infektion, depression, suicidtankar, psykos m.fl.</p> <p>Exempelvis genom att</p> <ul style="list-style-type: none"> - inhämta information från patient och närstående - inhämta information från rapport, journaler, rond och andra yrkeskategorier - identifiera, beskriva patients problem, behov, risker, resurser - använda subjektiva samt objektiva mätmetoder för att inhämta information om patienten - kunna bedöma patienters förmåga att vara hemma/ensam utan stöd, förmåga till egen medicinering, såromläggning, möjlighet till fysisk aktivitet, sysselsättning, arbete. I denna bedömning inbegrips också social situation, vårdmiljöns/hemmiljöns utformning samt närståendes medverkan, andra vårdgivare och samhällets resurser. - använda bedömningsinstrument/skattningsskalor för exempelvis smärta, trycksår, munhälsa, nutrition, fall, vårdprevention

		<p>- att ta del av bedömningsinstrumenten HCR-20, MADRS, PANSS, AUDIT/DUDIT, COWS, Bröset violence scale</p> <p>Kunna planera och ge förslag på allmän och specifika omvårdnadsåtgärder utifrån psykisk och fysisk hälsa/ohälsa samt livsstil. Exempelvis genom att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planera omvårdnadsåtgärder (kort- och långsiktigt) tillsammans med handledaren och patienten. - planera och prioritera omvårdnadsåtgärder utifrån patientens behov, resurser och risker. - utifrån bedömningsinstrument planera preventiva åtgärder för att förebygga risk. <p>-genomföra förberedelser inför undersökning, behandling ex. läsa journal, repetera teori och iordningställa rätt material</p> <p>- planera hemgång och/eller permission utifrån patientens behov</p> <p>Under handledning/ ev. självständigt kunna utföra allmän och specifik omvårdnad för patienter som vårdas i hemmet eller inom psykiatrisk vård.</p> <p>Vid utförandet läggs bl.a. stor vikt vid studentens förmåga att skapa och avsluta en vårdrelation, förmåga att sätta gränser, visa empatisk förmåga och att korrekt utföra praktiska moment.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Vara noggrann, pålitlig i samband med förberedelse inför patientkontakt, under patientbesök och i reflektioner efter patientmöte, visar gott omdöme i patientmöten. - slutför sina åtaganden alternativt lämnar vidare till annan person vid hinder att slutföra <p>Följa upp och analysera tidigare gjorda iakttagelser, bedömningar och utförda åtgärder för att se eventuella förändringar.</p>
--	--	--

		<p>Exempelvis genom att följa upp hur patienten upplevde omvårdnadsåtgärden, se behov av ny planering av omvårdnadsåtgärder, utvärdera med stöd av skattningsskalor/bedömningsinstrument.</p> <p>Genomfört läraaktivitet kopplat till psykiatrisk omvårdnad.</p>
<p>4. identifiera behov av hälsofrämjande åtgärder, egenvård samt planera, motivera och tillämpa förebyggande åtgärder mot ohälsa och främja hälsa i samråd med patient och närstående</p>	<p>Visar <i>färdighet och förmåga</i> att i samråd med patient och närstående främja hälsa genom att identifiera behov av hälsofrämjande åtgärder och egenvård.</p> <p>Visar <i>färdighet och förmåga</i> att utifrån identifierade behov av hälsofrämjande åtgärder och egenvård, i samråd med patient och närstående motivera, planera och tillämpa förebyggande åtgärder mot ohälsa samt dokumentera dessa.</p>	<p>Utifrån korta eller återkommande kontakter med patienter mer självständigt kunna bedöma patientens behov av information samt hjälpa patienten se nya vägar/möjligheter gällande t.ex. egenvård. Kunna använda olika pedagogiska metoder och upplägg i undervisningssituationer.</p> <p>Följa upp förståelsen och vb. upprepa eller vinkla informationen utifrån patientens behov.</p> <p>Exempelvis information/undervisning om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - läkemedel avseende ordinationer, effekter, biverkningar, hur läkemedel tas - egenvård i relation till patientens behov exempel gällande nutrition, sömn, ADL, aktivitet osv. - sårläkningsprocessen och pågående sårvårdsbehandling
<p>5. redogöra för ansvarsfördelning vid delegering av hantering av läkemedel, formell och reell kompetens samt beskriva hur delegering av hantering av läkemedel genomförs enligt gällande lagar och författningar</p>	<p>Visar <i>kunskap och förståelse</i> för att redogöra för ansvarsfördelning vid delegering av hantering av läkemedel, formell och reell kompetens samt beskriva hur delegering av hantering av läkemedel genomförs enligt gällande lagar och författningar genom att ge konkreta exempel från VFU.</p>	<p>Vara förtrogen med författning gällande delegering samt författningar och föreskrifter gällande läkemedelshantering inom sjuksköterskans ansvarsområde</p>

<p>6. tillämpa och hantera läkemedel samt medicinskekniska åtgärder på ett patientsäkert sätt, samt beskriva och förklara verkningsmekanismer och biverkningar för olika läkemedel</p>	<p>Visar <i>färdighet och förmåga</i> att tillämpa, och hantera läkemedel på ett patientsäkert sätt samt beskriva och förklara verkningsmekanismer och biverkningar för olika läkemedel.</p> <p>Visar <i>färdighet och förmåga</i> att utföra och utvärdera medicintekniska åtgärder på ett patientsäkert sätt, delta i och följa upp medicinska ordinerade åtgärder i samverkan med patient, närstående samt andra professioner.</p>	<p>Tillämpa och hantera läkemedel på ett patientsäkert sätt samt beskriva och förklara dess verkningsmekanismer och biverkningar.</p> <p>Hantera och administrera läkemedel utifrån gällande författningar:</p> <p>Läsa ordination på korrekt sätt, genomföra rimlighetsbedömning, korrekt iordningställande, utdelning samt signering av läkemedel, vidtar relevanta åtgärder vid läkemedelsbiverkningar.</p> <p>Ha förmåga att skapa en trygg och säker miljö vid undersökning och behandling, genom att kunna hantera förekommande utrustning och material på korrekt sätt.</p> <p>Exempelvis vid kontroll av vitalparametrar, bladderscan, EKG, venprover, urinkateterisering, PVK, centralvenösa infarter, såromläggningar, injektioner, infusioner, ECT.</p>
<p>8. tillämpa hygieniska principer</p>	<p>Visar <i>färdighet och förmåga</i> att tillämpa vårdhygieniska riktlinjer i olika situationer och vårdmiljöer samt motivera till följsamhet av dessa riktlinjer.</p>	<p>Att utifrån olika situationer och vårdmiljöer tillämpa vårdhygieniska riktlinjer.</p> <p>Exempelvis genom att följa basala hygienrutiner, arbeta på ett sätt för att förhindra smitta, hantering och omhändertagande av riskavfall utifrån gällande författningar.</p>
<p>9. leda omvårdnadsarbetet genom att planera, organisera och fördela arbetsuppgifter i teamet, i samråd med handledare</p>	<p>Visar <i>färdighet och förmåga</i> att leda omvårdnadsarbetet genom att planera, organisera och fördela arbetsuppgifter i teamet</p> <p>Visar <i>färdighet och förmåga</i> att dokumentera omvårdnad och rapportera till berörd personal avseende patienters vårdbehov samt samverka med övriga professioner inom och utom vårdteamet.</p>	<p>Ha ett problemlösande förhållningssätt på en mer självständig, professionell nivå genom att självständigt planera, organisera och prioritera för "egna" tilldelade patienter. Presenterar planering för handledande sjuksköterska för att säkerställa omvårdnaden, patientsäkerheten samt sitt lärande. På ett självständigt och ansvarsfullt sätt, men fortfarande under handledarens ansvar, ta initiativ till, medverka i/utföra merparten av de vårdhandlingar som ingår i sjuksköterskans arbetsuppgifter</p> <p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planera och prioritera dagens besök utefter patient, geografi och hur akut åtgärden är. -planering, organisering, prioritering och fördelning av arbetsuppgifter för enskild patient. -blir medveten om patientens väg i "vårdkedjan" och reflektera över ansvarsfördelning mellan vårdgivarna.

		<ul style="list-style-type: none"> - samarbeta med andra yrkesprofessioner i vårdteam - vara flexibel utifrån rådande förutsättningar ex. i olika stressituationer, hög - låg arbetsbelastning, olika vårdmiljöer - handla adekvat i oväntade, akuta och icke akuta, omvårdnadssituationer som ex. vid blodtrycksfall, högt/lågt blodsocker, utåtagerad/agiterad patient, fall. - kunna bedöma tidsåtgång och anpassa/omdisponera arbetsmoment - arbeta effektivt vid "rutinmoment". <p>Fördjupa förmågan att inhämta uppgifter, rapportera och dokumentera utifrån helhetssyn och utifrån det specifika i patientens hälsotillstånd.</p> <p>Exempelvis genom att</p> <ul style="list-style-type: none"> - rapportera på ett objektiva sätt till olika yrkeskategorier i hela vårdkedjan utan värderingar i uttryck, tonläge eller kroppsspråk. - föra journal självständigt på korrekt språk, relevant mängd information -dokumentation av omvårdnadsanarnes, status, mätvärden, uppdatering av status, vårdplan, epikris -använder strukturerat kommunikation tex SBAR
--	--	--

<p>10. kritiskt reflektera över och beskriva samverkan samt ansvarsfördelning mellan vårdgivare med utgångspunkt från personcentrad vård och god och nära vård</p>	<p>Visar <i>kunskap och förståelse</i> i att beskriva samverkan och ansvarsfördelning mellan olika vårdgivare med utgångspunkt från hur personcentrerad vård har tillgodosetts. Beskriver exempel på hur god och nära vård uppnåtts i samverkan under VFU. Kritiskt reflektera genom att ge exempel på när samverkan fungerat bra samt när samverkan brustit, reflekterar över samverkans betydelse för den enskilda individens vård.</p>	<p>Inneha kunskap om öppen- samt slutenvårdens samverkan och ansvarsfördelning genom att fördjupa sig i lagstiftning, genom samverkan under VFU samt genom att göra läraaktivitet kopplat till samverkan och ansvarsfördelning.</p> <p>Exempelvis</p> <ul style="list-style-type: none"> -redogöra för lagstiftning som styr samverkan och ansvarsfördelning. - att inhämta kunskaper under VFU genom att delta i vårdplanering, självständigt hålla i rond. - samverka med olika mottagningar/avdelningar inom slutenvården
<p>13. Identifiera olika organisationers ansvar för särskilt sårbara våldsutsatta personer och beskriva hur en god samverkan kan se ut</p>	<p>Visar <i>kunskap och förståelse</i> att identifiera olika organisationers ansvar för särskilt sårbara våldsutsatta personer och beskriver hur en god samverkan mellan olika organisationer kan se ut.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samverka med Socialtjänst, LSS - samverka med polis och kriminalvård - samverka med kvinno- och mansjour.
<p>11. tillämpa relevanta lagar och författningar</p>	<p>Visar <i>färdighet och förmåga att tillämpa relevanta lagar och författningar</i>.</p>	<p>Utifrån lagar och förordningar tillämpa vård på lika villkor, resonera om rätten att välja/avstå behandling, tvångsvård, överklagningsrätt, konsekvenser för patient, anhörig och samhälle</p> <p>Exempelvis</p> <ul style="list-style-type: none"> -tillämpning av gällande lagar och författningar vilka berör patientens rätt till information, medbestämmande och delaktighet i vården. - vara insatt i det lagrum som patienten vårdas inom och vad det innebär. -tillämpar empatiskt förhållningssätt - bevarar patientens integritet